

Svijest

Izlazi svake subote. - Godišnja pretplata D.n. 60. - Polugodišnje Din. 30. - Mjesečno 5. Din. - Za strane zemlje dvostruko. - Oglasi po cijeniku. - Rukopisi se ne vraćaju. - Adresa uredništva i uprave: Poljana Kralja Petra I. (bivša Sokolana) Poštanski pretinac 51

Vlasnik-izdavač: za Konzorcij „Svijest“ glavni i odgovorni urednik Milivoj Grubišić adv. kand., Šibenik.

„Svijest“ izlazi
s v a k e s u b o t eTisak: Nova Štamparija — Šibenik, predstavnik
Nikola Čikato.

Broj 6.

Šibenik, 7 marta 1935.

God. I.

Šibenik za unsku prugu

Referat šibenske gradske općine

Izgradnju i predaju ličke pruge prometu u god. 1925., naše je Primorje pozdravilo s ushitom kao akt oživotvorenja dugogodišnje težnje i goruće svoje potrebe. Naše srednje Primorje koje je tokom stoljeća bilo otšječeno od svog prirodnog zaledja, nakon punog jednog stoljeća nastojanja i borbe bilo je konačno ličkom prugom vezano sa svojim sjevernim zaledjem preko Like. Koliko Lika i Hrvatska, toliko Dalmacija upravo su likovale od veselja i odavale priznanje svim onim faktorima, koji su u nacionalnoj državi priveli kraju jedan krupan posao, koji je tuđinska vladavina namjerice odugovlačila i onemogućavala. Naročito gradovi Šibenik i Split pustili su maha svome veselju u nadi da će lička pruga pojačati promet preko tih naših luka vezivajući ih sa njihovim velikim zaledjem od čega su očekivali svoj prosperitet i svoje bolje dane. Niko nije ni slutio da će ti veliki naponi biti skoro uzaludni. Ali su nas u toj gorkoj istini uvjerile godine, koje su slijedile nakon otvorenja ličke pruge.

Bez da se upuštamo u ocjenu klimatskih i terenskih uslova krajeva preko kojih lička pruga prolazi i bez da navodimo tehničke i druge uzroke, koji ometaju saobraćaj na ovoj pruzi, mi ovdje konstatujemo činjenicu da je od god. 1925 do 1933 bilo na ličkoj pruzi zastoja uglavnom uslijed sniježnih smetova i nanaosa ukupno 144 dana. Na drugim daleko manje važnim prugama, koje prolaze preko visočijih predjela, nije ni približno toliko bilo zastoja kroz naznačeni vremenski period, pa se jednako smatra da su te smetnje interesovanim krajevima prouzrokovale goleme štete.

U 1934 god., unatoč tome što su potrošene osjetljive svote za izgradnju snjegobrana, presvodjenja prosjeka i proširenja usjeka na najugroženijim mjestima ličke

pruge, vidjeli smo da je zastoja bilo i u toj godini. U podizanju zaštitnih naprava na ličkoj pruzi, kako se čuje, namjerava se i dalje otići i potrošiti još lijepe svote skupog novca. Medjutim, mišljenja smo, a iskustvo nas na to upućuje, da su te žrtve uzaludne i da ćemo se morati pomiriti sa činjenicom, da se smetnje na ličkoj pruzi ne će moći tako skoro sanirati sa sretstvima, kojima se danas to želi postići. Prirodne i meteorološke zapreke su do danas jače nego obraubene mjere, koje su preduzete, a držimo da će takove prilike vladati još dugo vremena.

Kad se uzme u obzir da je lička pruga jedina željeznička veza primorske, a velikim dijelom i zetske banovine sa državom, lako je shvatiti koliko štete ti krajevi, a i sama država trpe uslijed neprilika koje vladaju u teretnom i osobnom saobraćaju, na toj relaciji i do kojih bi posljedica takovo stanje moglo da dovede.

Meteorološkim opažanjima došlo se je do zaključka, da užasne vremenske nepogode vladaju baš oko stanice Zrmanja, i to između Malovana i Pribudića i na Velikoj i Maloj Popini. U tom predjelu brzina vjetra posize do 135 km brzine na sat, tako da se često dešava da bura lomi signalne stupove i prevrće vozove. Osim navedene nevolje, taj kraški predio na cca 80 km oskudijeva na vodi, pa su troškovi snabdjevanja vodom znatni, što sve skupa sa zastojem na pruzi i podizanjem neefikasnih zaštita, prouzrokuje na državnim željeznicama troškove eksploatacije do neodržive visine.

Nakon dovršenja ličke pruge, u pitanju gdje da se na nju priključi unaska pruga, da li u Zrmanji ili u Kninu, neprijatelji varijante na Knin uzeli su kao glavni argument navode da na Knin treba provesti 23 klm više novogradnje nego na Zrmanju, i da je pruga dolinom Butišnice

skuplja za 170 milijuna dinara.

Medjutim, jednim stručnim i savjesnim preispitivanjem projekta na Zrmanju i onog dolinom Butišnice na Knin, utvrđeno je, da usprkos 23 km veće dužine, pruga Butišnicom na Knin nije za 170.000.000 dinara skuplja, već samo za 30.000.000, te da nisu potrebne sve one tehničke naprave, koje su za ovu varijantu bile predviđene prvobitnim projektom.

Uvaživši s druge strane velike ekonomske i saobraćajne koristi za narodnu privredu izgradnjom varijante na Knin, kao i okolnost što bi se priključkom na tom mjestu pruga do Knina skratila za 15 km i trajno uklonile smetnje u saobraćaju i prištedili državi uslijed toga nastali troškovi, Ministarstvo saobraćaja svojim riješenjem G. Ž. br. 8488-31 izmijenilo je raniju odluku G. O. br. 1110-29 i rješilo da se priključak ima sprovesti, te da se izgradi pruga Bihač-Dugopolje-Knin dolinom Une, Krke i Butišnice. Ova je pruga usvojena i odobrena riješenjem Pretsjednika ministarskog savjeta od 22 avgusta 1931 god. i time je postala izvršna.

Nakon donošenja citirane odluke, gosp. Ministar saobraćaja izjavio je da će pruga odmah biti predata u rad. Tako smo mi u Dalmaciji mirno čekali, a još i danas čekamo tu svoju davnu želju i potrebu, t. j. da se započne gradnja i da se otvori saobraćaj na unskoj pruzi.

Medjutim, teške financijske prilike odgodile su izvršenje toga riješenja, premda je rad bio već povjeren jednom preduzeću. Kako se ni na kakav drugi način nije moglo da pribavi potreban kapital, a ipak se je namjeravalo da se pod svaku cijenu svrši ovaj važni posao, bilo je predviđeno finansijskim zakonom za 1933-34 plaćanje anuiteta za unsku prugu iz kojih se je sretstava imalo sa gradnjom započeti u 1934 god. Ali i tu smo zapeli, pa smo ušli u 1935, a da se ozbiljno ne pomišlja na realizaciju ovog odobrenog pothvata.

Čitava naša država, a napose naše Primorje sa veseljem i

priznanjem pozdravilo je nove ekonomsko-socijalne mjere Kr. Vlade. Naročito je povoljan utisak proizvela u ovim našim krajevima Uredba Ministarskog Savjeta za finansiranje velikih javnih radova na koje se ima utrošiti iznos od jedne milijarde dinara za dvogodišnji period.

Kako su se obzirom na tu hvalevrijednu mjeru Kr. Vlade našla financijska sretstva za opsežne javne radove, srednje Primorje smatra da će se ovom prilikom, kada već mogućnosti dozvoljavaju, pristupiti oživotvorenju kapitalnog problema za naše prilike, a i za čitavu državu, koje pretstavlja izgradnja unske pruge sa varijantom na Knin, pa se od strane Gradske Općine Šibenik, kao eminentno interesovane strane u ovom pitanju, podnosi vanrednoj sjednici Trgovinsko industrijske komore u Splitu slijedeći predlog:

da se iz kredita odobrenih za dvogodišnji period javnih radova u iznosu od dinara jednu milijardu, izdvoji odgovarajući iznos za izgradnju unske pruge prema odobrenom projektu na liniji Bihač—Dugopolje—Knin dolinom Une, Krke i Butišnice kao najpodesnijem, najkraćem i za svaki slučaj najsigurnijem izlazu iz bazena Save i Dunava, te vrbaske banovine na naše srednje jadranske luke;

da se odmah pristupi većim radovima oko izgradnje usjeka i tunela, budući su izvedbeni projekti već izradjeni, kako bi narod u ovim siromašnim krajevima došao do zarade i snošljivijeg života.

Pošto ne postoje formalne ni stvarne zapreke da se sa izgradnjom unske pruge sa varijantom na Knin odmah ne započne, a kako naprotiv postoje duboki i opravdani razlozi i potrebe da se sa tim radovima otpočne u što je moguće kraćem vremenu, apelira se na Kr. Vladu da pristupi oživotvorenju ovog velikog djela, kako bi se udovoljilo jednom općem nacionalnom i državom interesu i pripomoglo na putu aktiviziranja primorskih krajeva i njihovog osposobljenja za intenzivan privredni, socijalni i kulturni život.

Vanredna skupština sreske organizacije Jug. nacionalne stranke

Skupština se je otvoreno izjasnila za beskompromisno sprovođenje šestojanuarske politike. — 400 delegata jednoglasno i s oduševljenjem prihvata zemaljsku listu g. Bogoljuba Jevtića, te izabire za sreskog kandidata Dra Slavka Grubišića predsjednika općine Šibenik, a za njegovog zamjenika Nikolu Dragišića predsjednika općine Skradin.

Protiv političkih skakavaca — za politiku kičme, a ne laviranja. —

U ponedjeljak 4. ov. mj., u prostorijama Zemljoradničke čitaonice na Poljani Kralja Petra, održana je vanredna skupština sreske organizacije Jug. nac. stranke, kojoj je prisustvovalo oko 400 delegata, predstavnika svih mjesnih i općinskih organizacija u srezu. Unatoč toga što je ova skupština sazvana tek dan prije, na skupštini je bilo zastupljeno preko 50 sela. Od predsjednika općina bili su prisutni: Dr. Slavko Grubišić predsjednik gradske općine Šibenik, Nikola Dragišić predsjednik općine Skradin, Valentin Šikić predsjednik općine Tiješno i Srdarev Lovre predsjednik općine Vodice. Bile su dakle zastupane sve općine osim općine Zlarin čiji je predsjednik g. Makale odsutan.

Skupštinu je u 10 sati prije podne otvorio predsjednik sreske organizacije Dr. Krsto Ježina komemorirajući uspomenu na blpk. Kralja Ujedinitelja. Odmah zatim govori opširno o političkoj situaciji i o važnosti pretstojećih izbora za Narodnu skupštinu. Naročito je istakao, da je u čitavom srezu provedena organizacija J. N. S. i da je time izvršena koncentracija svih nacionalnih snaga sazdanih na principima šestojanuarske politike. Ideje, koje smo propagirali, zahvatile su duboka korijena u narodnim masama i ovakav organizovani rad naše stranke omogućio nam potpuno oživotvorenje uzvišenog cilja kojem težimo, a time zauvijek sprječiti povratak na staro. Mi smo do danas, a i danas još uvijek idemo i ići ćemo sigurno i neustrašivo utrlim stazama najvećeg jugoslavenskog blpk. Kralja — Heroja. Mi smo protiv političkih skakavaca, nomada i oportunističkih, a za poštene i dosljedne karaktere, koji ne poznaju laviranja.

Poslije četirigodišnjeg konstruktivnog, nesebičnog i nespornog rada, nalazeći se pred skupštinskim izborima, naša je dužnost da se i mi opredijelimo i izjasnimo komu ćemo pokloniti naše povjerenje. Poznato nam je, da će na budućim izborima biti istaknuto više zemaljskih lista. Mi tražimo, i to s punim pravom, da se našoj grupi, koja predstavlja ono što je najjugoslovenskije u ovim krajevima, omogućiti postavljanje kandidata. Radi toga predlažem, da organizacije J. N. S. ovoga sreza izadu kompaktno na pretstojeće izbore i da se vežu uz listu predsjednika vlade g. Bogoljuba Jevtića. Skupština jednoglasno i s oduševljenjem prihvata predlog (Živio Jevtić!)

Predložio sam — nastavio je dalje Dr. Ježina — da se naše organizacije vežu uz listu g. B. Jevtića, jer nam je dokazano i uvjereni smo, da on danas provada onu politiku, koju je inauguirao 6. januara 1929. blagop. Viteški Kralj Ujedinitelj.

On uživa naše puno povjerenje, jer je bio najintimniji saradnik blpk. Kralja Ujedinitelja, a njegov muški i odlučan stav, koji je zauzeo prigodom marseljske tragedije, daje nam garanciju, da se u izboru nismo prevarili.

Pošto smo odlučili da se vežemo uz zemaljsku listu predsjednika vlade g. Jevtića, potrebno je sada da izvršimo sretno i izbor onoga, koji će nas i naše krajeve moći dostojno da zastupa u novoj Narodnoj skupštini, koja će biti izabrana 5. maja. Takav čovjek, čovjek našeg povjerenja, čovjek koji je i dosadašnjim svojim radom pružio vidnog dokaza nesebičnosti, postojanosti i dosljednosti, po mojem dubokom uvjerenju, jest današnji predsjednik gradske općine Dr. Slavko Grubišić. (Burno klicanje. Živio Dr. Grubišić!)

Skupština aklamacijom prihvata prijedlog.

Uzima zatim riječ Dr. S. Grubišić, zahvaljujući se na povjerenju te predlaže da se za sreskog kandidata izabere Nikola Dragišić predsjednik općine Skradin, kao stariji nacionalni radnik u ovim krajevima. Nikola Dragišić ustaje i vidno dirnut predlogom Dra. Grubišića, izjavljuje da se zahvaljuje na ponudenoj mu časti i predlaže da skupština ostane pri predlogu Dra. Ježine, jer da sreski kandidat pripada gradu kao centru ovih krajeva.

Dr. Ježina uzima riječ i predlaže kompromisno riješenje da skupština izabere za sreskog kandidata Dra. S. Grubišića, a za njegovog zamjenika Nikolu Dragišića, što skupština uz burne poklike jednoglasno prihvata.

Zatim uzima riječ Dr. Slavko Grubišić, zahvaljuje se na iskazom mu povjerenju i daje obećanje, da će u svom radu muški stajati na liniji beskompromisnog narodnog i državnog jedinstva i da će u svom radu provoditi politiku kičme, a ne laviranja. Vjeruje da će svojim radom, iskupiti povjerenje, koje mu je iskazala današnja skupština. Govori zatim opširno o zaslugama predsjednika vlade g. Jevtića i o izbornom proglašenju u kojem su na jasan i uvjerljiv način izložena osnovna načela, koja je J. N. S. provodila i provada. Izlaže zatim iscrpno politička, privredna i socijalna načela istaknuta u izbornom proglašenju, kao i mjere vlade g. Jevtića, koje je ona već do danas poduzela za sređivanje najaktuelnijih pitanja našeg privrednog i socijalnog života.

Jug. nac. stranka — rekao je dalje Dr. Grubišić — nije u sutonu, nije ona propala ni raspala se, kako bi to htjeli neki naši protivnici. Sam predsjednik vlade g. Jevtić, izjavio je, da se J. N. S. ne samo ne smije da raspušta, nego šta više, treba svim silama poraditi, da se ona ojača — ne zbog ličnosti — nego zbog ideja koje tu organizaciju vežu i koje ju nose. I u istinu, ako su nastala izvjesna razmimoilaženja u vrhovima stranke, organizacije su ostale čvrste i kompaktno, te i danas još uvijek stoje nepokolebivo i neustrašivo na jednoj te istoj liniji beskompromisnog jugoslovenstva.

Prelazi se zatim na popunjenje sreskog odbora. Izabrani su novi članovi: za II. predsjednika Dr. Nikola

Romac liječnik u Zlarinu, sekretar Milivoj Grubišić adv. kand., odbornici Lovre Srdarev, Dr. Miloš Škarica liječnik, Krsto Mihaljević, Paško Spahlija i Dr. Josip Lalić.

Prihvaćena je zatim sljedeća

Rezolucija:

I. Sreska organizacija Jugoslovenske Nacionalne Stranke, na vanrednoj skupštini 400 delegata i predstavnika mjesnih i općinskih organizacija odobrava rad Kraljevske Vlade i prihvata politiku koju ona provodi, a koja je tako jasno i snažno izražena u vladinom izbornom programu. Skupština naročito pozdravlja i s oduševljenjem prihvata mjere koje je Kraljevska Vlada, pod vodstvom predsjednika G. Bogoljuba Jevtića, izvela i koje još namjerava provesti u pravcu ekonomsko finansijske obnove države, imajući u vidu u prvom redu interese širokih narodnih slojeva i čitave naše narodne privrede. Rad na socijalnom i privrednom podizanju naroda u duhu politike zavedene aktom šestog januara, garantovane današnjim Ustavom, delegati mjesnih organizacija J. N. S. sa područja općine šibenske, skradinske, zlarinske, tiješanske i vodičke odobravaju kao logični nastavak one politike, koju je J. N. S. konsekventno širila u narodu od svog postanka, i na osnovu koje je prikupila u svoje redove velike mase Jugoslavena, željne da saraduju na djelu organizovanja nacionalnog i državnog jedinstva. Smatrajući da se takvim radom Kraljevske Vlade na najuspješniji način provadja u djelo i posljednji zavjet Besmrtnog Kralja Ujedinitelja, izjavljujemo da ćemo nosiocu zemaljske liste G. Bogoljubu Jevtiću pružiti svoju punu izdašnu potporu, imajući u njegovu ličnost najveće pouzdanje.

2) Nadahnuti osjećajem čistog jugoslavenskog nacionalizma i brige za narodnu sreću i blagostanje, jednostavno izabiremo za svog poslaničkog kandidata Dr. Slavka Grubišića gradonačelnika grada Šibenika, a za njegovog zamjenika Nikolu Dragišića načelnika grada Skradina, uvjereni da time dajemo povjerenje ljudima, koji su dostojni da nas zastupaju i govore u ime nas, kao što smo sigurni da neće nikad napustiti visoka načela na osnovu kojih smo se nacionalno i politički grupisali i organizovali. U jedno se umoljava nosioc zemaljske liste G. Bogoljub Jevtić da uz svoju listu veže kandidaturu Dr. Slavka Grubišića i Nikole Dragišića, kako bi Jugoslaveni sreza šibenskog organizovani u Jugoslavenskoj Nacionalnoj Stranci mogli dati svoj glas čovjeku, za koga drže da mu bez ikakove dvojbe mogu dati svoje povjerenje.

Prihvaćeni su zatim ovi

Brzozavi

G. Bogoljubu Jevtiću predsjedniku Kraljevske Vlade Beograd. 400 predstavnika svih mjesnih i općinskih organizacija Jugoslovenske Nacionalne Stranke sreza šibenskog i grada Šibenika, okupljeni na vanrednoj skupštini dana 4. tek. mjeseca, s oduševljenjem prihvataju zemaljsku listu, kojoj ste Vi nosioc, i odobravaju izbori manifest Kraljevske Vlade kao proklamaciju za sprovođenje one korisne politike, kojom se je J. N. S. uvijek zanosila i koju je konsekventno propovijedala i širila u narodu. Naročito nas ushićuje odluka Kraljevske Vlade da svoje sile u prvom redu posveti ekonomskim, finansijskim i socijalnim pitanjima zemlje u cilju olakšanja života širokim narodnim slojevima, pa smo spremni, da Vas iz svih sila po-

dupremo u Vašem nespornom ali časnom narodnom zadatku. Podjedno Vas molimo, da na svoju listu kao našeg sreskog kandidata primite kandidaturu Dr. Slavka Grubišića iz Šibenika, a za njegovog zamjenika Nikolu Dragišića iz Skradina, kako bi Jugosloveni sreza šibenskog pristaje Jugoslovenske Nacionalne Stranke mogli dati svoj glas ljudima svog povjerenja.

Dr. Krsto Ježina

predsjednik sreskog odbora J. Nac. S.

Gosp. Banu Primorske Banovine
Dr. Josip Jablanović

Split.

400 predstavnika svih mjesnih i općinskih organizacija sreza šibenskog, sa svoje vanredne skupštine održane 4. tek. mjeseca, najsrdačnije Vas pozdravlja i obavještavaju da su jednoglasno zaključili podupirati politiku jugoslovenske nacionalne sloge i privredno društvene obnove, kojoj stoji na čelu predsjednik Kraljevske Vlade i nosioc zemaljske liste g. Bogoljub Jevtić. Ujedno Vam stavljaju do znanja da su za svog sreskog kandidata jednoglasno izabrali Dra Slavka Grubišića iz Šibenika, a za zamjenika Nikolu Dragišića iz Skradina, te Vas mole da poradite na nadležnom mjestu da se ova kandidatura veže na zemaljsku listu predsjednika Vlade g. Bogoljuba Jevtića.

Dr. Krsto Ježina

predsjednik sreskog odbora J. Nac. S.

Prelazi se zatim na posljednju tačku dnevnog reda: Eventualna pitenja.

Predsjednik općine Tiješno Valentin Šikić govori opširno o zemljoradničkom elementu, koji je danas okupljen u Jug. nac. stranci i koji je svijestan, da pored svih ekonomskih pitanja koja su danas goruća, treba da složno i ko jedan prihvati politiku šestog januara, koju današnja vlada konsekventno provada.

Na kraju predsjednik sreske organizacije Dr. Ježina zaključuje skupštinu pozivajući prisutne da budu kao do sada složni izjavljujući, da od danas počinje izborna borba, koju treba odlučno provoditi imajući čvrstu volju za pobjedom — jer će ta volja pobjediti.

Skupština je protekla u najboljem redu i saglasnosti i zaključena je burnim klicanjem Kralju Jugoslaviji i g. Jevtiću.

„Od kud im kuraž“

»Otađbina« glasilo bivšeg ministra Ljotića u svom broju od 17. pr. m. pod gornjim naslovom donosi:

I onaj Narodni klub, — kome pripadaju neki bivši ministri, koji su se sjetili hrvatskog pitanja, kad su ispali iz vlade i koji su prema potrebi navlačili svakojake kabaniće političke, — držao je sjednicu i preporučuje se za listu predsjednika Vlade.

Oko ovog kluba okupljeni su ljudi koji nemaju u narodu nikoga za srbom. U skupštinu su ulazili kalameći se uz vlast ili u seiat ukazom, da odmah potom, ako se ne zadržavaju stalno na ministarskim stolicama, pokazu svoju vučju čud. Ima među njima i junaka iz Našica.

Ovi izbori bi bili vrlo dobra pouka za ovu gospodu. Oni treba jedanput samo svojim trudom da se ogleđaju i da stekou mandate. Jednom bar trebalo bi da se vidi da li će se za svoje liste u srezovima, gdje su bili birači do sad moći skupiti bar onih trideset potpisa bez ličije pomoći.

Nikad ovi ljudi nisu mnogo značili ni u politici ni u javnom životu, pa nekakva šteta neće biti, ako se ovih izbora predadu zaboravu.

Sastanak

pretsjednika općina šibeničkog sreza

Kako je javnosti poznato preko naše dnevne štampe, 25 pr. mj. održan je prelihodni sastanak pretsjednika općina šibeničkog sreza, na kojem je zaključeno da se u subotu 2 ov. mj. održi glavni sastanak sa fiksnim radnim programom. Sastanak je doista tog dana održan, a istom su prisustvovali: Dr. Slavko Grubišić pretsjednik gradske općine Šibenik, Niko Dragičić pretsjednik općine Skradin, Valent Šikić pretsjednik općine Tljesno i Krste Skočić pretsjednik općine Vodice.

Prije samog prelaza na dnevni red, konstatovana je jednodušnost pogleda i nastupa u svim pitanjima javnoga života u ovom srezu. Potreba ovih povremenih sastanaka opravdana je činjenicom, da je šibenički srez jedna jedinica te konstatacijom, da je baš jedan od uzroka zapuštenosti ovoga sreza, što nije bilo nikakve povezanosti i jedinstvenosti akcije, tako da ovom srezu nije poklonjena ona pažnja, koja mu po njegovoj veličini, po broju pučanstva, a naročito po njegovom geografskom položaju i prirodnom bogatstvu, pripada.

Šibenik je primorski grad, koga su Slaveni osnovali i kroz vjekove zadržali. Narod ovoga sreza rasno je čist, te dok se je Zadar kao čir usadio u naše zdravo tijelo, dobiva ovaj srez još veću važnost i osjeća se potreba da mu mjerodavni faktori posvete punu pažnju.

Činjenica da su po pozitivnim zakonima općine razvrstane u dvije kategorije, ne samo da neće smetati našoj akciji, nego će je dapače potpomoci, pak se radi toga zaključuje, da se inicijativa prepusti šibeničkoj općini.

Obzirom da je Šibenik centar ne samo sreza, već i čitave sjev. Dalmacije, izvještavaće se o radu i općine svezova, koji gravitiraju Šibeniku, a to su u prvom redu srezovi Biograd, Preko i Benkovac.

Stojeći na zdravom principu, da je napredak centra i napredak čitavog kraja, istiće se, da dobro vođena komunalna politika mora voditi naročitu brigu o zemljoradničkom elementu, koji sačinjava sva naša sela a i gro stanovnika grada.

Prvo vrlo važno i hitno pitanje, koje ne trpi odlaganja, bilo bi ono prehrane oskudnih po selima i nezaposlenih u gradu. Zahvaljujući nadležnim vlastima, do danas je već, i ako manjim doprinosom, pružena pomoć nekoliko siromašnih obitelji. U općini Tljesno osnovan je Fond Viteškog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja, koji će siromašnoj djeci pružiti prehranu. Bilo bi potrebno da se takvi fondovi osnuju i po drugim općinama te da budu potpomognuti preko Crvenog Krsta. Pripomoć odraslima ne smije da bude milostinja, jer te ljude ponižuje i kvari, a iluzorna je pripomoć besplatnim dovozom hrane, jer je besplatan uput za dovoz hrane velika napast za one, koji s njime rukuju. kako se to već u praksi pokazalo.

Treba tačno ustanoviti koje i koliko obitelji pošteatih i radnih u pojedinim općinama oskudijeva na hrani, pak onda pružiti im mogućnost, da odnosnu pripomoć odrade na javnom poslu, putezima i slično, gdje se opet njihovim radom podiže rodni im kraj.

Pripomoć je najzgodnija i najefikasnija u naravi (kukuruzu, pšenici

itd.), a rad treba da u svim općinama bude jednako nagrađen.

Na veliko zasnovan projekt javnih radova za koje je predviđena svota od jedne milijarde dinara, kako je to Kr. Vlada i u svom izbornom proglašenju istakla, treba da obuhvati i ove krajeve. Ne smije se dogoditi da ovi krajevi budu u pasivitetu procentualno nepravdano ocjenjeni, kako je to bio do sada slučaj.

Očekujemo da će se jednom i ovom kraju, pomoći, a zato imamo mnogo nade i razloga, koje svak naslućuje.

Druga hitna potreba naših krajeva, bila bi ona uređenja parobrodarskih veza s bližom i daljom okolicom, jer je ovaj kraj u tome znatno zapostavljen. Kopnene veze zaleda sa gradom nisu nimalo bolje. Sve ovo treba da se jednom konačno ali i odlučno riješi povoljno za sve krajeve.

Na kraju, zaključeno je da je potrebno pomno pretresati sva pitanja, koja zasijecaju u potrebe ovih krajeva i to solidarno. Na idućim sastancima raspravljat će se i o ostalim vitalnim pitanjima ovih krajeva, kojih je mnogo, a o kojima treba zainteresovati nadležne faktore.

U smislu referata, koji je pretresen na ovom sastanku, podnesene su nadležnim vlastima slijedeće pretstavke:

1. Za prehranu i zbrinjavanje siromašnih i nezaposlenih;
2. Za uspostavu boljih morskih i kopnenih veza.

Posebno je raspravljena pretstavka nadležnoj vlasti u pogledu oduzimanja pušaka seoskoj policiji. Ta mjera svojevremeno je donesena po traženju Lovackog udruženja, a mnogo je naškodila dobrom vršenju seoske policije u čitavom srezu.

Osim toga, pretsjednici seoskih općina, ako naiđu na dobru volju i razumljivanje, daju inicijativu za osnivanje Saveza seoskih općina iz svih krajeva države, što će donijeti narodu koristi i poleta za rad.

priradio je svoje sportsko-zabavno veče, koje unatoč lijepe i pohvalno organizacije nije nažalost bilo dobro posjećeno, što treba svakako osuditi, jer se time ubija inicijativa za rad kod ovih naših mladih i agilnih radnika-sportaša.

Skupština Nabavjačke zadruge državnih službenika. U nedjelju je održana glavna godišnja skupština Zadruga državnih službenika, kojoj je prisustvovala savezni revizor g. Cizer. Pošto su pročitali izvještaji funkcionera, dana je razrješnica staroj upravi, pak je zatim izabran novi upravni odbor od 3 člana i zamjenika, te jedan član nadzornog odbora. Pretresana su razna druga pitanja, pak je zatim skupština zaključila pretsjednik gosp. Novak.

Vjenčanje. U nedjelju se je vjenčala ovdje g-dica Karmela Tarle, kći uvaženog šibenskog veletrgovca g. Josipa Tarle, sa pješadijskim poručnikom g. Ivom Kalaković. Čestitamo!

Predavanja Dra Otona Frangeša. U prošli petak i subotu, u režiji Jug. akad. kluba, održao je u Gradskom kazalištu g. Dr. Oton Frangeš dva predavanja: „O Hitlerovoj Njemačkoj“ i o „Seljačtvu uopće, a napose kod nas i u Rusiji“. Predavanja su bila dobro posjećena, a predavač je nagrađen burnim aplauzom.

Završeni ispiti osposobljenja na šibenskoj učiteljskoj školi. Nakon nekoliko dana završeni su pri šibenskoj preparandiji ispiti osposobljenja. Od 24 kandidata koji su bili pripuštena ispitu, položili su veoma dobrim uspjehom: Jelić Divna, Oštrić Zlata i Trebotić Dinka, a sa dobrim uspjehom: Aras Stjepan, Avelini Antica, Barač-Grbešić Marija, Bobanović-Abram Adolina, Budisavljević Branislava, Juras Jere, Juretić Marija, Juvančić Katka, Kacin Iva, Kolano Marija, Mavro Đurđica, Marčić Jelka, Pavlović Anka, Pletković Marija Radonić Antica, Svetec Josip, Segedin Marija, Tudor Lura i Živković-Kaleb Marija. Dvije kandidatice odbijene su da polažu ponovno u jesenskom roku.

Poljoprivredni tečaj u Murteru. Poljoprivredni tečaj u Murteru, kojim je upravljao sreski poljoprivredni referent g. Anzulović, a predavali su još i učitelj g. Pelicarić, student g. Skračić i liječnik g. Dr. Kulišić, završen je poslije šest tjedana rada. Seljaci su u velikom broju prisustvovali tečaju, te pokazali veliko interesovanje.

„Sajam jeftinoće“ — Nova slovenačka firma F. Krajssek otvorila je svoju filijalu u Šibeniku u ulici Kralja Tomislava kod stepenica Dobrić (bivši dućan električnih predmeta Belamarić). Počam od 1. marta firma priredjuje „Sajam jeftinoće“ za vrijeme kojeg će prodavati odijela, jakete i hlače uz znatno snižene cijene, eda se time omogući i financijsko slabijim kupcima nabava dobre robe. Preporuča se svakome da u svom vlastitom interesu ovu rijetku priliku iskoristi.

GRADSKA KRONIKA

Pred proslavom dvaju značajnih jubileja

Kako smo već javili, 9 marta o. g. naše najstarije gradsko muzičko društvo, Masarikovo Filharmoničko Društvo „Kolo“, sprema se da svečano proslavi 35. godišnjicu svog korisnog i plodonosnog rada na kulturnom i nacionalnom polju. Taj svoj jubilej je „Kolo“ spojilo sa proslavom 85. godišnjice svog pokrovitelja g. Dr. F. G. Masaryka pretsjednika bratske Čehoslovačke Republike, — najvećeg slavenskog državnika, filologa i sociologa. Prema tome ova jubilarna priredba „Kola“ biće ne samo jedna snažna afirmacija njegovih muzičkih snaga, nego i jedna velika i značajna manifestacija slavenskog bratstva i uzajamnosti. Obzirom na opću narodnu žalost, „Kolo“ je ovu proslavu ograničilo na priredbu jednog vokalnoinstrumentalnog koncerta, bez drugih bučnijih manifestacija ili veselica. Ali, kako saznajemo, program tog jubilarnog koncerta biće tako sastavljen, da ćemo preko raznih pjesama i kompozicija bratskih slavenskih naroda (osobito čehoslovačkih), a izvadjanih od impozantnog broja od preko 120 članova „Kola“, moći dati oduška našim osjećajima, koje gojimo prema svim bratskim slavenskim narodima, osobito prema velikom učitelju i vodji presidentu Masaryku. Zato nas i veseli da ćemo slušati himnu bratskog čehoslovačkog naroda, koja baš ove godine slavi 100 godišnjicu, a isto tako da će se pjevati popularna Masarykova pjesma: „Teče voda, teče....“, pjesma čiji zvuči odgovaraju po svim kontinentima, glegod ima i jednog Slavena.

U istinu M. F. D. Kolo mora da bude ponosno ne samo za svojom dugogodišnjom sjajnom tradicijom, nego i time, što kao jedino društvo u našoj državi nosi ime najvećeg i najučelnijeg Slavena. Kao takovo ono je prvo pozvano da organizira proslavu rođendana svog visokog pokrovitelja. Ono je to i učinilo i sada je do nas građana da to podupremo, odnosno potpomognemo i u što većem broju prisustvujemo jubilarnom koncertu u sokolskom Dому Viteškog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja i time pokažemo da smo ne samo prijatelji muzike i njezinog dugogodišnjeg pionira u našem gradu M.

F. D. „Kola“, nego da smo i iskreni patriote — Slaveni.

A M. F. D. „Kolu“ prigodom njegove 35. godišnjice u ime našega lista upućujemo već sada naše iskrene čestitke željom da isto i dalje ustraje u svom. istina, mukotrpnom ali korisnom radu na nacionalnom i kulturnom polju.

„Svijest“ u povećanom formatu

Objektivni i kritički stav, koji smo zauzeli pri raspravljanju javnih pitanja, otvoreno žigisanje svake štetne pojave u našem društvenom životu, naišlo je na puno priznanje i odobravanje kod onih, kojima leži na srcu istinski napredak našega grada i njegova zaledja. Lijepa afirmacija našeg lista, koliko po broju pretplatnika, toliko i po interesovanju, koje čitalačka publika pohazuje prema njemu, ponužali su nas, da sa ovim brojem povećamo njegov format. Počeli smo skromno, bez velikih pretenzija, da po malo i tehnički i sadržajno dovedemo naš list do one visine, koju on zaslužuje.

Ostavka pretsjednika gradske općine g. Dra Slavka Grubišića. Pošto je na vanrednoj skupštini sreske organizacije J. N. S. za sreskog kandidata na listi pretsjednika vlade g. Bogoljuba Jevtića izabran Dr. Slavko Grubišić pretsjednik gradske općine, to je on, da bi ostao konsekventan kompaktnom stavu, kojeg su zauzele sve mjesne i općinske organizacije, kao i pretsjednici općina šibenskoga sreza pred pretstojeće izbore za Narodnu Skudštinu — bio primoran da preda ostavku na čast pretsjednika općine. Ostavka je uvažena.

Prevod djela Adolfa Hitlera „Mein Kampf“ od Dra Iva Dominisa donosiće u nastavcima naš list Sa narednim brojem naš će list u nastavcima donositi odličan prevod Dra Iva Dominisa advokata u Biogradu čuvenog djela Adolfa Hitlera „Mein Kampf“. Ovo je ujedno prvi prevod ovog djela na našem jeziku u kojem je prikazana politička borba današnjeg vođa njemačkog naroda.

Zbog tehničkih razloga ovaj broj našeg lista izlazi sa zakašnjenjem. Uredništvo.

Zabava J. R. S. Kluba „Šibenik“. U prošlu subotu J. R. S. K. „Šibenik“

Širite i podupirite
„Svijest“

Praona
M. DRAGIČEVIĆ

Ul. Kralja Tomislava

Prima na pranje, peglanje i štirkanje sve vrsti rublja. Cijene umjerene.

Kroz „Torkul“

Lekcije „Zlatousnog“

Ovih dana izlazi iz štampe u ukusnoj opremi djelo poznatog našeg gradskog popodnevnog konferensiera pod naslovom „Lekcije Zlatousnog.“ Djelo je plod dugodišnjeg napornog rada i nema sumnje, da će ono kod naše čitalačke publike pobuditi veliko interesovanje.

Poput „Retorike“ ili nauke o bratstvenstvu i „Lekcije Zlatousnog“ upućuju nas u osnove govorničtva, samo s tom razlikom, da nam djelo našeg čuvenog konferensiera pruža nekoliko praktičnih primjera iz historije govorničtva, u kojima se raspravlja o aktualnim pitanjima iz našeg javnog života. Tako medju mnogobrojnim, spomenućemo radi interesantnosti ove govore, koje sadrži djelo: četiri govora nekog bivšeg donaćel-

nika „O samoupravnom financijama.“ kojeg je održao pred opć. vijećem, „O tvornici „La Dalmatiene“ govor održan na sastanku uglednih privrednika, „O osnovnim principima samoupravne organizacije“ i „O budžetskoj politici šibenske općine.“ Zatim djelo donosi još čuveni govor nekog banskog vijećnika na posljednjem zasjedanju banskog vijeća u Splitu o privrednim prilikama u sjever. Dalmaciji, koji je potrajao puna tri sata, te na koncu odličan ekspozicija još jednog banskog vijećnika, kojeg je držao pred kratko vrijeme u Beogradu o stanju u šibenskoj općini.

Svi ovi govori, koje će naša čitalačka publika imati prigode da čita u djelu „Lekcije Zlatousnog.“ nisu do danas publicirani, a i sada će biti zaštićeni Zakonom o autorskom pravu, jer će preštampanje biti i u izvodu zabranjeno.

Latinsko carstvo u Carigradu, a grob ubogog Nezarećanina ostade u rukama nevernika da čeka bolja vremena za oslobođenje, kaže jedan historičar.

No ovo latinsko carstvo od prvih dana beše neprijateljski raspoloženo prema nama, pa i na putu za Carigrad Latinci su prosto ugrabili jugoslovenski Zadar, čija sudbina ni do danas nije promjenjena, a njegov novi gospodar, prepredena gospodarica mora dobila je nov polet i jak uticaj na Jadranu, te joj vlast priznadoše: Dubrovnik, Kotor, Omiš pa i sam Vukanov sin Đorđe u Zeti. Naravno, ona je za svoje ciljeve obimno iskorišćavala veliku moć rimske Crkve čiju supremaciju tada priznavahu zavedena Savina braća Stevan i Vukan, i bugarski vladar, koji od pape dobi kraljevsku krunu.

Grči osnovaše od raskomadnog vizantinskog carstva tri države: u Nikeji, Trapezuntu i u Epiru pod dinastijom Anđela koji Srbima uzeše Skadar, makar i na kratko vreme.

Napredan politički i kulturni rad sv. Save izgleda nam skoro nemoguć pod ovakvim okolnostima, a da i ne govorim o teškim unutrašnjim prilikama gde rat između Stevana i Vukana beše doveo Srbiju do rasula. Pa ipak je On uspeo nadčovečanskom energijom i istrajnim radom na crkvenom, prosvetnom i političkom polju, da ostvari jednu veliku državničku zamisao koja je sredila spoljašnje i unutrašnje prilike u državi i uvela je u red najmoćnijih balkanskih država, a mnoge posledice toga Savina genijalnog djela osećaju se i danas kod našeg naroda. Njegov rad na političkom polju svuda se jasno očitava, zapravo sav Njegov rad je jedna programska državnička koncepcija koja je imala jedan određen cilj — nezavisnost države crkve i konačno oslobođenje od tuđinskog uticaja koji je oduvek bio najveća smetaja napretku države i uzrok svima smutnjama u zemlji.

On je jasno video da se ne osvaja samo vojskom i da su ta osvajanja većinom nesigurna ako jedan narod nema duhovnog života. On je Nemanjinoj vojničkoj državi doista dao dušu, ne propuštajući ni jednu priliku da iskoristi sve političke i vojničke mogućnosti. Sava se doista ne može odvojiti kao crkveni čovek, političar i diplomat. On je bio u svakom svom preduzeću, tako reći je ina celina kao što je i njegovo delo od tada pa do danas čvrsto povezana celina.

Podizanje Hilendara na tuđoj zemlji je smišljeno i sa planom državnika izvedeno delo, jer su Sava i Nemanja vodili čitavu diplomatsku borbu dok su izradili dozvolu da podignu taj prosvetno-kulturni srpski centar na grčkom zemljištu.

Izmirenje Vukana i Stevana je jedan veoma značajan Sivin uspeh, jer to beše u isto vreme izmirenje i kompromisno rešenje, takozvane borbe Zete i Raške o prevlast u Srpskoj državi, a u isto vreme time je oduzeto oružje rimskoj kuriji i Mađarima, da se pod ma kakvim vidom umešaju u unutrašnje stvari naše države.

Savu često vidimo u diplomatskoj misiji kao pregovarača za mir, ili da mirnim putem otkloni kakav opasan napad na državu.

U takvoj ulozi ga vidimo pri otklanjanju napada bugarskoga cara Borisa i latinskog cara Henrika koji beše skloplili savez protiv Srbije i sa velikom vojskom došli do granice. Sava otklanja taj napad bez ikakvih koncesija neprijateljima.

— Nastavlje se —

Sokolstvo

Sokolskom društvu doprinijeli su obol mesto ovogodišnjeg plesa slijedeća braća:

Po dinara 200.- Pavao Kovačev, Stipe Šare, Ante Šuput i Sin. Po dinara 100.- Matavulj G. S., Josip Tarle, Dr. Dominis Jure, Ljubo Montana, Bučić Jerko, Gojanović Rađe, Petar Kolombo, Đelija Josip.

Po dinara 50.- Gojanović Ivan, Jadronja Muta, Tarle Šime, Relja Milan Dr. Ješina Krste, Iljadica Braća, Frua Ante, Krečić Dr. A., Malašević Dr. Boško, Ante Marušić, Vukorepa Ante, Grubišić Josip, Bakolić Božo.

Po dinara 30.- Protega Marko Anwelller Aleksandar, Ante Bedrica, Belamarčić Josip, Berger Boris, Maričić Stipe, Komesarović Pajo, Merlak Bruno, Kapitanović J., Trinajstić Vjekoslav, Balca Ante.

Po dinara 20.- Protega Braća, Fantulin Ante, Marezi Ines, Inchlostri Rude, Smoljanović Dušan, Flazi David, Žigon August, Štrkalj Krsto, Strelja Ante, Peran Josip, Marko Uklj, Antunac Niko, Relja i Drug, Čača Ive, Vicić Jerko, Lubičić Ing. Josip, Senjanović Ivo, Ožirić Ergo, Marinić Marin, Friganović Mihovil, Dorčić Krešo, Žaja Ivan.

Uprava najtoplije zahvaljuje.

— Nastavlje se —

Hallo!

Hallo!

Danas stigla nova Damen kapela sa 4 lijepe i mlade čuvene pjevačice i obljubljenim beogradskim baritonom koji je pjevao za Radio u Beogradu i Zagrebu, na kratak boravak u gostioni „JADRAN“ u Mandalini.

Radi čuvenog pjevača te obljubljenih pjevačica obaram cijene, da svatko može posjetiti Gostionu „Jadran“ u Mandalini.

Pozor! Po ovom cijeniku naručivajmo svi

P i ć e :

Vino crno	1. din. 7.—
„ bijelo	„ „ 8.—
Crna kafa	„ „ 2.50
Turaka kafa	„ „ 3.—
Bijela kafa	„ „ 3.—
Čaj sa rumom	„ „ 4.—
Vrući punč	„ „ 4.—
Mali liker	„ „ 3.—
Veliki liker	„ „ 6.—
Flaša Vermuta	„ „ 35.—
„ likera	„ „ 40.—
Šampanjac	„ „ 76.—
Spricer ženski	„ „ 10.—

J e l o :

Sendvič	din. 3.—
Porcija sira mala	„ 3.—
„ „ velika	„ 6.—
„ šunke male	„ 4.—
„ „ velike	„ 8.—
Pržena jaja 2 kom.	„ 3.—
1 kruh	„ —.50
Pečeno pile	„ 8.—
Ribe razne	„ 6.—
Kuhano pile	„ 8.—
Bečki odrezak	„ 6.—
Naravni odrezak	„ 6.—

Preporuča se vlasnik Gostione „Jadran“ za mnogobrojni posjet.

Motor odlazi iz Šibenika: 15:40, 16:40, 18:30, 19:40, 22, 23:15 i 24:15 sati; povratak iz Mandaline: 16, 19:10, 20, 22:15 i 23:30 sati.

Gostiona „Orient“

sa svojim raskošnim i luksuzno uređenim prostorijama pruža svakom posjetiocu sav potreban komfor i razonodu. Posebni separel. — Prvoklasna damen kapela. — Cijene umjerene

Ra. 39.

Sv. Sava kao državnik i političar

Predavanje koje je održao g. prof. Bogić Milošević na dan proslave 700-godišnjice smrti s. Save, 3-2-35 u Šibeniku

Gospode i gospodo! Skupili smo se u ovako velikom broju, da zajednički odamo poštu i proslavimo 700-godišnjicu smrti jednoga od najvećih ljudi naše jugoslovenske historije, čiji čvrsti temelji zdrave nacionalne, verske, kulturne i državničke politike najbolje svetle danas kada vidimo ostvarenu njegovu opsežnu zamisao i veliki državnički program posle 700 godina od kako je on prestao delovati kao fizičko biće.

U vremenu naše posleratne nacionalne dekadence i jalove sitničarske kavge u kojoj uvek prevladaju lični interesi praznih i lažnih veličina koji su nezasluženo zauzeli društvene položaje ili su im to jedine težnje, neophodno je što češće iznositi na videlo dela naših velikana iz prošlosti, kojima je na srcu ležalo samo opšte narodno dobro. Među tim mnogobrojnim velikanima, izvesno je, Sveti Sava zauzima prvo mjesto.

Historija još nije rekla poslednju reč o njegovom mnogostruko genijalnom delu i značaju toga dela za ono i današnje doba, i ako o njemu i njegovu radu ima mnogo domaćih i stranih izvora a da ne spominjemo ogromno bogatstvo legende i narodne pesme širom celoga Balkana pa i dalje; a ta obimnost i jeste teškoća što istorija nije još dala jednu homogenu celinu Njegovoga rada i značaja.

Zbog obimnosti Savinih dela, večeras ćemo se zadržati samo na njegovom državničkom radu, naravno u najkraćim potezima.

No da bi nam jasnije bilo njegovo delovanje, osvrnućemo se momentano na prilike našega naroda i na Balkanu u njegovo doba.

Posle uzaludnog pokušaja: Ljudevita Posavskog, Vlastimira, Trpimira i Časlava, i drugih, da stvore samostalnu državu, stvorene su tri dosta jake južno-slovenske države, i to: Simeonova u Bugarskoj, Tomislavljeva u Dalmaciji i Hrvatskoj i Mihailova kod Srba u Zeti, Raškoj i Bosni. Ali ovo behu prolazne tvorevine i to najviše radi toga, što ni u jednoj od tih kraljevina nije bilo darovitog plonira da izgradi i učvrsti njihov samostalni unutrašnji život, koji u prvom redu omogućuje siguran i samostalni, politički i kulturni državni napredak.

Nemanjina država je već mnogo

čvršća ali nemamo dovoljno garancije da i nju nebi postigla ista sudbina, da nije bilo Savinog dela, koje je preživelo ne samo naše Kraljevstvo i Carstvo, već je omogućilo da se naš narod održa i u teškom varverskom ropstvu te da sačuva veru i moć koja je kulminirala u stvaranju današnje jugoslovenske države.

Nemanjića država imala je tada mnogobrojne neprijatelje a bez i jednog istinskog prijatelja: Mađarska država beše u naponu svoje snage i već odavna imaše u svom posedu, Hrvatsku, Dalmaciju, Bosnu pa i severne krajeve Srbije.

Bugarska se beše oslobodila najviše pomoću Srba, i u Savino doba beše na vrhuncu svoje snage. Njen daroviti, ali svirepi car Asen prvi pobedivao je sve svoje susede pa čak i moćni savez Mađžara i Latina.

Vizantija do pred sam kraj 12 veka beše najmoćnija sila u Evropi te od nje još strahovaše i Istok i Zapad, jer se njeni posedi prostirahu na sva tri kontinenta staroga sveta. Njenu moć slomiše unutrašnji razdori i krstaši četvrtog krstaškog rata sa blagoslovom, nikoga manje nego jednoga od najmoćnijih ljudi koji je ikada sedeo na prestolu Sv. Petra u Rimu — Inocentija III, koji baš u to vreme vodio je borbu za papsku svetovnu prevlast u Evropi, te pored italijanskih državnica, beše nametnuo vrhovnu vlast Francuskom kralju Filipu II Avgustu i engleskom kralju Jovanu Bezemlje, a za nemačkog cara beše postavio svoga klevetnika Fridrika II Barbarosu, koji pošilje njegove smrti postade najljući protivnik papske svetovne vlasti.

Latinska feudalna gospoda sa papinim blagoslovom a pod predvodništvom sedoga mletačkoga dužda Henrika Dandola, povedoše krstaški rat da oslobode Jerusalim sa Hristovim grobom, od nevernika, ali umesto da izvrše taj sveti zavet, oni, gotovo prevarom, zauzeše i grozno opljačkaše prestolnicu Istočnog rimskog carstva, najveći centar i rasadnik kulture i civilizacije čovečanstva u to doba, što izazva osudu i gnušanje celog hrišćanskog sveta.

Zasenjeni sjajem i bogatstvom Konstantinove prestolnice, oni, nešto na papiru a nešto stvarno, podeliše između sebe celu Vizantiju i osnovaše